

Узагальнюючи зарубіжний досвід оцінки платоспроможності компанії можна зробити висновок, що платоспроможність піддається впливу множин умов, тому дати їй оцінку за одним показником неможливо.

Платоспроможність нерозривно пов'язана з фінансовою стійкістю та іншими напрямками аналізу фінансового стану компанії, аналіз яких слід проводити спільно, так як ступінь економічної стабільності буде відображати не лише стан платоспроможності компанії, але і рівень ризику втрати її при несприятливих умовах.

ДО ПИТАННЯ ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

Кучер Т.І., гр. ФЗ-19м

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Г.Г. Лисак**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Оцінка платоспроможності підприємства є найважливішою характеристикою його діяльності та фінансово-економічного благополуччя.

При оцінці платоспроможності у вітчизняній практиці використовуються показники абсолютної, термінової і поточної ліквідності, які розраховуються як відношення активів до зобов'язань, що і призводить до протиріччя.

Разом з цим методики оцінки платоспроможності, регламентовані нормативно-правовими актами, піддаються критиці провідних вчених і фахівців в області аналізу.

Грунтуючись на визначенні, суб'єкт господарювання є платоспроможним за умови наявності у нього коштів і (або) їх еквівалентів в сумі, достатній для виконання зобов'язань перед кредиторами, термін погашення яких вже настав.

Таким чином, застосування для оцінки платоспроможності коефіцієнтів ліквідності передбачає необхідність або прирівняти активи до грошових коштів, або передбачити часовий лаг на їх перетворення в грошові кошти.

Грунтуючись на тому, що трансформація активів в грошові кошти є складовою частиною дослідженого К. Марксом кругообігу: гроші - товар - гроші, дану формулу можна розширити, ввівши в неї різні види активів: сировина, матеріали (М), незавершене виробництво (НЗВ), готову продукцію (ГП), дебіторську заборгованість (ДЗ):

З перетвореної формули стає очевидним, що платоспроможність організації визначається тільки станом двох показників: грошових коштів або інших прирівняних до них платіжних засобів і кредиторської заборгованості, що свідчить про невідповідність порядку розрахунку коефіцієнтів ліквідності змісту даного поняття, що впливає з його визначення.

Усунути ця суперечність і узгодити поняття ліквідності з існуючим порядком її розрахунку змогло визначення ліквідності активів і балансу, наведене А.Д. Шереметом: «ступінь покриття зобов'язань підприємства його активами, термін перетворення (ліквідність активів) яких в грошову форму відповідає терміну погашення зобов'язань».

Разом з тим, умова про відповідність термінів перетворення активів в грошову форму і погашення зобов'язань, що міститься у визначенні, зумовлює необхідність зіставлення активів та зобов'язань за термінами оборотності перших і погашення других.

Швидкість обороту і активів, і зобов'язань займає центральне місце в аналізі можливостей і меж застосування коефіцієнтів ліквідності в оцінці платоспроможності організації.

Для оцінки оборотності активів і визначення терміну оборотності використовуються однойменні показники:

$$\text{Коб} = \text{В} / \text{ОА} \quad (2),$$

де: Коб – коефіцієнт оборотності активів;

В – виручка від реалізації (за даними звіту про фінансові результати);

ОА – середня величина оборотних активів (за даними бухгалтерського балансу).

$$\text{Кдн} = \text{ОА} \times \text{Т} / \text{В} \quad (3),$$

де: Кдн – період оборотності активів в днях;

Т – тривалість періоду в днях (роком вважається 360 днів).

Крім зазначених, вважаємо за необхідне вказати на наступні протиріччя між поняттями ліквідності і платоспроможності, які проявляються в порядку розрахунку показників ліквідності:

1) коефіцієнти ліквідності не відображають зміст поняття ліквідності відповідно до визначення ліквідності як здатності активів трансформуватися в грошові кошти, яка визначається тривалістю тимчасового періоду, протягом якого ця трансформація може бути здійснена;

2) при розрахунку показників термінової і поточної ліквідності активи і зобов'язання, отримані з бухгалтерського балансу, не коригують з урахуванням періоду їх обігу, якщо під ліквідністю розуміється ступінь покриття зобов'язань підприємства його активами, термін перетворення яких в грошову форму відповідає терміну погашення зобов'язань;

3) несумісність оцінок кредиторської заборгованості та майна, спрямованого на її погашення, за винятком грошових коштів.

В оцінці платоспроможності важливо знати як буде оцінюватися його можливість розплатитися за боргами в майбутньому. Тому зіставляється кредиторська заборгованість (навіть існуюча на звітну дату) повинна не з існуючим обсягом ресурсів (фінансових або матеріальних), а з майбутнім потоком грошових коштів. У зв'язку з цим показник, що характеризує платоспроможність, повинен відображати здатність організації генерувати грошові кошти в майбутньому.

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ

Лаврик Н.П., гр. Фз-19м

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. **Т.О. Тарасова**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Фінанси підприємства призначені для врегулювання галузевих співвідношень й дотримання оптимальних пропорцій розвитку економіки, розробки інноваційних проєктів, впровадження у виробництво новітніх технологій. Система управління фінансами – це методологічний каркас для здійснення фінансово-господарської діяльності підприємств, яка ґрунтується на певних принципах організації ресурсів, застосуванні фінансових інструментів та методів, організаційній структурі компанії, фінансових результатах діяльності.

Основними показниками, що характеризують ефективність діяльності суб'єкта господарювання є показники рентабельності – фінансові коефіцієнти, завдяки яким система управління здатна запровадити механізм реакції на зміни в результатах в господарській діяльності, вирішити проблеми організаційної структури, запровадити процедуру їх вирішення. Економічна сутність рентабельності найкраще розкривається через характеристику змісту того чи іншого економічного показника, який у загальному вигляді характеризує